

DET KONGELIGE
KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 101

(2005–2006)

Om lov om endringer i lov om avgift på omsetning av billedkunst m.m.

*Tilråding fra Kultur- og kirkedepartementet av 22. september 2006,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Hovedinnholdet i proposisjonen

Kultur- og kirkedepartementet legger med dette fram odelstingsproposisjon om endringer i lov 4. november 1948 nr. 1 om avgift på omsetning av billedkunst (kunstavgiftsloven).

Endringene skjer i hovedsak som et resultat av forslaget om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/84/EF av 27. september 2001 om følgerett til fordel for opphavsmannen til et originalkunstverk, som er fremsatt i Ot.prp. nr. 88 (2005-2006) Om lov om endringer i åndsverkloven og lov om avgift på omsetning av billedkunst (gjennomføring av EU-direktiv om følgerett til fordel for opphavsmannen til et originalkunstverk m.m.).

Avgift på omsetning av billedkunst er en ordning som har eksistert i over 50 år, og som har veletablerte rutiner og regler for innkreving og utdeling av pengene. Det har likevel ved flere anledninger blitt reist spørsmål ved om ikke avgiften burde utvides til å omfatte flere kunstarter. Reglene om følgerettsvederlag som nå skal innføres i norsk rett, har gitt ny næring til denne diskusjonen. I tillegg har det oppstått et behov for å harmonisere de to ordningene i den hensikt å forenkle administrasjonen og dermed bringe mest mulig av de innbetalte midlene tilbake til kunstnerne. En harmonisering vil også gjøre det lettere for brukerne, både hva gjelder kunstnerne selv og de som skal kjøpe verkene deres.

Det foreslås derfor å gjøre en del endringer i kunstavgiftsloven for å bringe den i harmoni med reglene om følgerett som er foreslått innført i ånds-

verksloven. Dette innebærer en utvidelse av avgiftsgrunnlaget til å omfatte flere typer kunstverk, da særlig kunsthåndverk og fotografiske verk. I tillegg kommer en økning av selve avgiften, slik at den kommer på nivå med den alminnelige satsen for følgerettsvederlaget, som er foreslått satt til 5 prosent for den del av salgssummen som ikke overstiger 50.000 euro.

Det foreslås også en mindre endring som ikke har sammenheng med gjennomføringen av følgerettsdirektivet. Dette gjelder § 4 som fastsetter terminene for innbetaling av avgiften.

I tillegg foreslås det to rettelser i åndsverksloven.

2 Bakgrunnen for lovforslaget

2.1 Innledning

2.1.1 Generelt

Kunstavgiftsloven fra 1948 innførte en avgift på inntil 3 prosent ved offentlig omsetning av billedkunst i Norge. Avgiften går til et særskilt hjelpefond, Bildende Kunstneres Hjelpefond, som forvalter ordningen. Fondets styre oppnevnes av Kultur- og kirkedepartementet for fire år av gangen. Etter gjeldende regler skal midlene brukes til støtte for billedkunstnere som hovedsakelig har eller har hatt sitt virke i Norge, deres etterlatte og andre formål til fremme av norsk billedkunst.

Avgiften kommer som et tillegg til prisen på verket. Hovedregelen er at kjøperen skal betale

avgiften, mens selgeren/arrangøren er ansvarlig for innkreving og innsending. Rapporter fra Bildende Kunstners Hjelpefond tyder på at ordningen fungerer svært godt. I praksis tilgodeses også andre kunstnergrupper, deriblant kunsthåndverkere og fotografer.

Loven gir ingen klar definisjon av hva som regnes som offentlig omsetning, men det er ikke noe krav at omsetningen er knyttet til en virksomhet eller et foretak. Museer, samlinger, gallerier o.l. som kjøper til sine samlinger, skal i følge loven betale avgift på 3 prosent selv når de handler privat eller direkte fra kunstner. Det skal også betales avgift på utsmykningsoppdrag, konkurranseutkast, bestillingsverk samt eventuelle andre erverv som kan likestilles med offentlig omsetning. Loven gir ellers regler om innkreving og følger av overtreddelse av lovens regler.

Kunstavgiften er en særnorsk ordning som ikke har sin like i de øvrige nordiske land. Både Sverige, Danmark, Finland og Island har i stedet i mange år hatt ulike former for følgerett.

2.1.2 *Kunstavgiftslovens avgrensning av avgiftsgrunnlaget*

Kunstavgiftsloven, som populært er blitt kalt 3 %-loven, pålegger altså bare avgift på verker som faller inn under begrepet «billedkunst». Fotografier, fotografiske verk og kunsthåndverk faller dermed i utgangspunktet utenfor lovens område.

Hva som regnes som billedkunst i kunstavgiftslovens forstand, vil først og fremst være maleri, tekstilbilledkunst, glassmalerier, mosaikk og andre materialbilder, skulptur og relieffer, grafikk og tegnekunst, i enhver teknikk, materialbruk og utførelse. Hvem som har laget verket, hvor det er laget, eller når det er laget, er uvesentlig. Dersom verket kan regnes som billedkunst i kunstavgiftslovens forstand, skal det betales 3 prosent avgift hver gang det blir omsatt offentlig i Norge, og ved erverv som etter loven likestilles med offentlig omsetning.

I prinsippet er det etter dette ikke noe i veien for at også billedkunst kan være utført i glass, keramikk eller andre materialer eller teknikker som tradisjonelt sett er knyttet til andre fagområder. Det vil da være verkets karakter av billedkunst som er avgjørende for avgiftsplikten. Fotografiske verk er av historiske grunner i en særstilling, og loven pålegger derfor heller ikke kunstavgift på fotografier eller fotografiske verk. Men dersom et fotografi er grunnlag for og viderebearbeidet til et nytt verk, f.eks. ved påmaling, påtegning eller satt inn i collager o.l., vil verket være avgiftspliktig ved omsetning.

2.1.3 *NOU 1982:37 – 3-prosent avgift på omsetning av billedkunst og kunsthåndverk*

Kunstavgiftslovens begrensning til å gjelde billedkunst har vært gjenstand for diskusjon gjentatte ganger. I 1978 ble det oppnevnt et utvalg som blant annet fikk i oppdrag å vurdere om loven burde utvides til også å gjelde kunsthåndverk, og i tilfelle fremme forslag til den praktiske gjennomføringen av en slik utvidelse. Utvalget la fram sine konklusjoner i NOU 1982:37, der de anbefalte at det burde etableres en lignende støtteordning for kunsthåndverkerne som den kunstavgiftsloven hadde etablert for billedkunstnerne, men at det burde være et separat fond, og at ordningen burde ha grunnlag i en egen lov.

Lovutkastet som utvalget skisserte, var i utgangspunktet svært likt kunstavgiftsloven, men med en del avvikende løsninger særlig hva gjaldt avgrensningen av avgiftsgrunnlaget. Denne løsningsforskjellen hadde bakgrunn i at billedkunst og kunsthåndverk ofte har ganske ulike omsetningsmønstre. Mens billedkunst i hovedsak selges gjennom utstillinger og gallerier, selges kunsthåndverk først og fremst direkte fra kunstner i verksted eller fra verkstedsutvalg.

1982-utvalget vurderte flere alternative løsninger, som alle ble forkastet. De så for det første på muligheten for å begrense avgiftsplikten til å omfatte bare visse typer kunsthåndverk. For det annet vurderte de å begrense avgiften til omsetning av originaleksemplar. Det tredje alternativet var å begrense avgiften til å omfatte omsetning av signerte eksemplar av kunsthåndverk, mens det fjerde alternativet besto i å knytte avgiftsplikten til omsetning av gjenstander som var merket på en bestemt måte.

Utvalget falt til slutt ned på et femte alternativ, og foreslo en ordning som innebar at avgrensningen av avgiftsgrunnlaget når det gjaldt kunsthåndverk ble knyttet til bestemte omsetningskanaler, og dermed først og fremst førstehånds omsetning, istedenfor å legge avgift på offentlig omsetning i sin alminnelighet.

Utvalgets forslag ble aldri realisert fordi inntektene som den foreslåtte ordningen ville innbringe, var altfor lave til å forsvare en selvstendig ordning for kunsthåndverkere. Administrasjonssinntektene ville relativt sett bli altfor høye, og det ville bli svært lite midler igjen til fordeling.

2.1.4 *Dagens situasjon – kunsthåndverk*

Kunsthåndverkerne er på mange måter i en tilsvarende situasjon i dag som billedkunstnerne var i tidligere. De omsetter originalarbeider uten å få vederlag for bruk og videre omsetning av verkene.

På samme måte som billedkunstneren har ikke kunsthåndverkeren enerett til visning av overdratte eksemplar av kunstverk. På den annen side har begge grupper en enerett til reproduksjon av sine verker, men dette er ikke noen vanlig utnyttelsesform. Dette betyr at kunsthåndverkernes hovedsakelige inntekt av kunsten kommer fra vanlige salg av originalarbeider, og de får dermed ikke del i verkenes verdistigning. Kunsthåndverkene er da også fremdeles blant de kunstnergruppene som har lavest inntekt av sitt kunstneriske arbeid.

Reglene om følgerettsvederlag som nå er foreslått innført i norsk rett, har derfor igjen gitt næring til en diskusjon om hvorvidt kunstavgiftsordningen burde utvides til også å gjelde kunsthåndverk. Spørsmålet har vært hvordan en eventuell ny ordning bør legges opp slik at den blir oversiktlig og enkel å praktisere, og ikke minst formålstjenlig fra et økonomisk og administrativt synspunkt.

Et hovedproblem i arbeidet med utredningen fra 1982 var hvordan man klart skulle kunne avgrense avgiftsgrunnlaget. For at en avgiftsordning skal kunne fungere i praksis, er det et vesentlig krav at avgiftsgrunnlaget er fastlagt på en slik måte at det blir rimelig lett for de impliserte parter å avgjøre om avgiftsplikt foreligger eller ikke i hvert enkelt tilfelle. Det vil alltid kunne oppstå vanskelige tvilstilfeller, men et minstekrav må i hvert fall være at det ikke er tvil i «normale» saker. Problemet med kunsthåndverk er at det dreier seg om gjenstander av til dels svært forskjellig art – fra utpregede bruksgjenstander til gjenstander som ligger nær opp til billedkunsten. Det må også trekkes et skille mellom kunsthåndverk og industridesign. I tillegg omsettes kunsthåndverk til dels gjennom svært ulike typer omsetningskanaler.

Utredningen fra 1982 gir en god oversikt over de problematiske sidene ved å innlemme kunsthåndverk i kunstavgiftsordningen også i dag, og har derfor vært nyttig i arbeidet med å harmonisere kunstavgiftsloven med den nye følgerettsordningen. Det er likevel slik at flere elementer som lå til grunn for vurderingen den gang, er endret. Blant annet har omsetningen på kunsthåndverksområdet økt siden utvalget la frem sin innstilling. En løsning som syntes uforholdsmessig dyr da, vil derfor være langt mer gagnlig i dag ettersom avgiftsinngangen vil bli forholdsmessig langt høyere enn i 1982.

I tillegg kommer det sentrale momentet med innføringen av følgerettsordningen inn. Ettersom følgerettsordningen også vil omfatte kunsthåndverk, vil en del av de avgrensingsproblemene som vil oppstå under kunstavgiftsordningen, være de samme som aktørene vil måtte ta stilling til under

følgerettsordningen. Det vil derfor også være mulig å se hen til praksis under følgerettsordningen ved vurderingen av disse spørsmålene på kunstavgiftens område.

2.1.5 Særskilt om fotografiske verk

Fotografiske verk har av historiske årsaker stått i en særstilling. Det har lenge vært et uttrykt ønske fra flere hold om å innlemme fotografiske verk i kunstavgiftsordningen. Eventuelle hensyn som talte mot å la kunstavgiftsloven omfatte fotografiske verk, synes ikke lenger relevante. Nå som fotografiske verk også skal omfattes av følgeretten, framstår det som fornuftig og hensiktsmessig å forandre dagens lov om avgift på offentlig omsetning av billedkunst slik at også fotografiske verk inkluderes. Det er kunstverk i form av fotografiske verk, og ikke fotografiske bilder, som er tenkt innlemmet i kunstavgiftsordningen.

2.2 Om forholdet til følgerettsvederlaget

Før innføringen av kunstavgiften i 1948 hadde flere tatt til orde for en individuell vederlagsordning hvor kunstneren skulle ha krav på vederlag ved senere omsetning av originaleksemplar av kunstverket, jf. eksempelvis utkastet § 30 i Ot.prp. nr. 19 (1927). Denne retten kalles følgerett. Forslag om en eventuell følgerettsordning er tidligere ikke fulgt opp i norsk rett.

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/84/EF om følgerett til fordel for opphavsmannen til et originalkunstverk ble vedtatt den 27. september 2001. Direktivet er EØS-relevant, og EØS-komiteen vedtok den 6. desember 2002, ved beslutning nr. 171/2002, å endre EØS-avtalens vedlegg XVII (Opphavsrett). Stortinget ga samtykke til godkjenning av beslutningen den 3. juni 2003.

Kunstavgiftsordningen er en kollektiv ordning hvor midlene fordeles etter søknad, først og fremst til samtidskunstnere i form av ulike typer tilskudd og stipend. Følgerettsvederlaget er på den annen side en individuell ordning som skal sikre opphavsmannen vederlag ved videresalg av hans verk, og hvor det innkrevde vederlaget utbetales direkte til opphavsmannen av verket eller til dennes arving. I praksis fører dette til en svært ulik fordeling av midlene. En betydelig andel av verkene som omfattes av kunstavgiftsordningen, vil ikke omfattes av følgerettsordningen, da den bare omfatter videresalg. Kunstavgiften er derfor et viktig kollektivt kunstnerpolitisk virkemiddel som vil ha stor betydning også som et tillegg til ordningen med følgerettsvederlag, og som fremdeles vil være et viktig

bidrag i arbeidet med å styrke kunstneres økonomiske stilling.

Under stortingsbehandlingen av innlemmelsen i EØS-avtalen ble det lagt til grunn at ordningen med følgerett skulle eksistere parallelt med den nåværende kunstavgiftsordningen, jf. både St.prp. nr. 49 (2002-2003) og Innst. S. nr. 228 (2002-2003). Under forutsetning av at kunstavgiftsordningen skulle beholdes uendret, ble det på side 2 i stortingsproposisjonen uttalt:

«Ved innføring av følgerettsdirektivet i norsk rett vil inntektene til Bildende kunstneres hjelpefond bli redusert med ca. 15 %. Dette er en forholdsvis liten reduksjon som gjør det mulig å opprettholde den vel etablerte kollektive ordningen.»

Beslutningen om gjennomføring av følgerettsdirektivet i norsk rett har likevel ført til at det har blitt reist spørsmål om kunstavgiftsordningen bør endres på visse punkter, med sikte på en harmonisering av de to regelverkene. Ved å legge seg tett opp til den avgrensningen av avgiftsgrunnlaget og avgiftens størrelse som vil gjelde for følgeretten, vil kunstavgiften og følgerettsvederlaget sammen framstå som helhetlige og mer oversiktlige ordninger for brukerne, og regelverket vil bli mer harmonisk. Ordningene vil også bli lettere å administrere, og mest mulig midler vil dermed tilfalle kunstnerne.

Det er lagt fram en egen odelstingsproposisjon om endringene i åndsverksloven som følge av gjennomføringen av følgerettsdirektivet. De foreslåtte endringene gir opphavsmannen til et opphavsrettslig vernet kunstverk rett til vederlag ved profesjonelle videresalg av originaleksemplarer av verket (følgerett). Forslaget legger opp til at avgiften på omsetning av billedkunst beholdes, men slik at det ikke må betales avgift for salg som omfattes av følgerettsordningen. Følgerettsvederlaget foreslås i tillegg utformet slik at det kun vil gjelde når salgsprisen uten merverdiavgift overstiger 3.000 euro. Satsen settes til 5 prosent for den del av salgsprisen som ikke overstiger 50.000 euro.

2.3 Høringen

Spørsmålene om en eventuell utvidelse av avgiftsgrunnlaget til også å omfatte fotografiske verker og kunsthåndverk utført i keramikk og glass, samt en økning av avgiftens størrelse til 5 prosent, ble sendt på høring til relevante instanser 28. mars d.å., med høringsfrist 9. mai. Saken ble hørt sammen med spørsmålet om endringer i åndsverksloven som en følge av gjennomføringen av følgerettsdirektivet. Høringsutkastet ble sendt til følgende instanser og organisasjoner:

Departementene
 ABM-utvikling
 Akademikerne
 Antipiratgruppen i Norge
 Bildende Kunstneres Hjelpefond
 BONO
 Den Norske Advokatforening
 Den norske Dommerforening
 Den Norske Fagpresses Forening
 Den norske Forfatterforening
 Den norske Forleggerforening
 Det norske komponistfond
 Elektronisk Forpost Norge
 Fond for lyd og bilde
 Fond for utøvende kunstnere
 FONO
 Forbundet Frie Fotografer
 Grafill
 GramArt
 Gramo
 Handel- og Servicenæringens Hovedorganisasjon
 IFPI Norge
 IKT-Norge
 Kopinor
 KS
 Kunstneres Hus
 Landsforeningen Norske Malere
 Landsorganisasjonen
 LINO
 Magasin- og Ukepresseforeningen
 Mediebedriftenes Landsforening
 Musikernes fellesorganisasjon
 Nasjonalbiblioteket
 Nasjonalmuseet for kunst
 NAViO
 NOPA
 Norges Fotografforbund
 Norges Kunst- og Antikvitethandlers Forening
 Norges Museumsforbund
 Norges Praktiserende Arkitekter
 Norsk Artistforbund
 Norsk Bibliotekforening
 Norsk Billedhoggerforening
 Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFF)
 Norsk forbund for Lokal-TV
 Norsk Forening for opphavsrett
 Norsk Journalistlag
 Norsk Kabel-TV forbund
 Norsk komponistforening
 Norsk Kritikerlag
 Norsk Lokalradioforbund
 Norsk musikkforleggerforening
 Norsk Skuespillerforbund
 Norske Antikk og Brukthandlers Forening

Norske Arkitekters Landsforbund
 Norske AV-sentralers landsforbund
 Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere, NBU
 Norske Bildebyråers Forening
 Norske Billedkunstnere
 Norske Dansekunstnere
 Norske Dramatikers Forbund
 Norske film- og tv-produsenters forening
 Norske Filmregissører
 Norske Grafikere
 Norske Industridesignere
 Norske Kunst- og Kulturhistoriske Museer
 Norske Kunstforeninger
 Norske Kunsthåndverkere
 Norske Reklamefotografer
 Norske Scenografer
 Norske tekstilkunstnere
 Norwaco
 NRK
 Næringslivets hovedorganisasjon
 P4 Radio Hele Norge
 Reiselivsbedriftenes Landsforening
 Samisk Kunstnerråd
 Stiftelsen Fotogalleriet
 Tegnerforbundet
 TONO
 TV 2 AS
 TVNorge AS
 UBON
 Unge Kunstneres Samfund
 UPC Norge AS
 Yrkesorganisasjonenes sentralforbund

Departementet har fått 15 uttalelser om høringsutkastet, hvorav 8 tar opp spørsmål som vedrører kunstavgiften. De foreslåtte endringene blir generelt sett godt mottatt av høringsinstansene. Enkelte av instansene har likevel stilt spørsmål ved om kunsthåndverk bør innlemmes i ordningen, mens andre mener at kunsthåndverk bør innlemmes på generelt grunnlag, uten begrensning hva gjelder materiale.

Norske Billedkunstnere stiller seg positive til de foreslåtte endringene, på tross av at de antar at det i startfasen kan oppstå en negativ effekt når man øker kunstavgiften til 5 prosent.

Forbundet Frie Fotografer støtter både forslaget om en utvidelse av avgiftsgrunnlaget til å omfatte fotografiske verk slik disse er definert i åndsverkløven, samt forslaget om en økt avgift.

Nasjonalbiblioteket uttaler seg bare om spørsmålet om fotografiske verk skal innlemmes i kunst-

avgiftsordningen, og mener at praktiske hensyn taler i mot en slik endring fordi det da må skilles mellom fotografiske verk og fotografiske bilder, et skille Nasjonalbiblioteket oppfatter som vanskelig håndterbart.

Norske Kunsthåndverkere er også svært positive, men stiller spørsmål ved den foreslåtte begrensingen når det gjelder kunsthåndverk. De mener avgiftsgrunnlaget må omfatte alle former for kunsthåndverk, ikke bare keramiske verker og glasskunst. De argumenterer med problemene som vil oppstå i de tilfeller der kunstneren kombinerer ulike materialer i sitt verk, og ber om at loven gjøres gjeldende for kunsthåndverk utført i ethvert materiale.

BONO stiller seg også svært positive til endringsforslagene, og mener at en harmonisering av de to regelsettene best gjøres ved at systematikken i avgiftsloven endres slik at denne sammenfaller med følgeretten. Dette vil innebære at kunstavgiftsloven går bort fra en uttømmende definisjon av hvilke verkstyper som omfattes av ordningen. Der som avgiftslovens systematikk opprettholdes, mener de at kunsthåndverk uansett må innlemmes uavhengig av materialvalg.

Utsmykkingsfondet for offentlige bygg har ingen prinsipielle motforestillinger mot departementets forslag, men påpeker at dette vil medføre et merarbeid og en merkostnad for fondets kunstprosjekter, noe som naturligvis har konsekvenser for deres kjøpekraft.

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design har ingen prinsipielle innvendinger til forslaget, men stiller spørsmål ved om det fremdeles er like opplagt at kunstavgiftsordningen bør opprettholdes.

Bildende Kunstneres Hjelpesfond støtter på prinsipielt grunnlag økningen av avgiftssatsen, selv om de peker på mulighetene for en negativ effekt på markedet. De gir også sin fulle støtte til innlemmelsen av fotografiske verk i avgiftsgrunnlaget. Hva gjelder spørsmålet om kunsthåndverk, er de langt mer kritiske, og er samlet sett kommet til at de mener at kunstavgiften ikke bør omfatte kunsthåndverk. De mener at det i praksis vil bli svært komplisert å trekke en grense mellom de arbeider i keramikk og glass som skal omfattes av ordningen, og de som ikke har tilstrekkelig verkshøyde. Forutsatt at ordningen endres til å omfatte kunsthåndverk, foreslår de at det fastsettes en relativt høy nedre prisgrense for hvilke verk som skal omfattes.

3 Kunstavgiftsloven

3.1 Harmonisering med følgerettsordningen

Kultur- og kirkedepartementet har vurdert det som svært positivt å harmonisere ordningene med følgerett og kunstavgift slik at man kan få en mest mulig hensiktsmessig samlet ordning for de impliserte parter. På denne bakgrunn har det derfor vært behov for å se på en revisjon av ulike sider ved kunstavgiftsordningen, i forhold til de løsninger som er foreslått på bakgrunn av gjennomføringen av følgerettsdirektivet. Dette vil forenkle situasjonen for brukerne betraktelig og gjøre overgangen til et system med to separate ordninger lettere.

Ved å legge seg tett opp til den avgrensningen av avgiftsgrunnlaget som er valgt i følgerettsdirektivet, vil kunstavgiften og følgerettsvederlaget sammen framstå som helhetlige og mer oversiktlige ordninger for brukerne. Dette vil også lette administrasjonen av ordningene slik at midlene som betales inn i størst mulig grad kommer kunstnerne selv til gode.

En betydelig andel av de midlene som kommer inn til Hjelpemiddelet gjennom kunstavgiftsordningen, kommer fra salg som ikke vil kunne omfattes av følgerettsordningen slik denne er definert i EUs direktiv. Først og fremst er dette et resultat av at direktivet bare pålegger vederlag ved videresalg av kunst. Andre salg som uansett ikke vil kunne omfattes av følgerettsordningen er salg av originaleksemplar av åndsverk som har falt i det fri, det vil si som ikke lenger er opphavsrettslig vernet.

3.2 Kunstavgiftens størrelse

Følgerettsdirektivet åpner for ulike løsninger hva gjelder vederlagsnivået. Grunnlaget for beregningen er salgsprisen uten skatter og avgifter, og størrelsen på vederlaget skal tilsvare en bestemt andel av denne. Satsen som bestemmer vederlaget varierer for de ulike delene av vederlaget. For den delen av salgsprisen som er under høyeste minstegrense på 3.000 euro, kan statene selv fastsette en sats på minst 4 prosent. For den delen av salgsprisen som utgjør fra 3.000 euro til 50.000 euro, skal nevnte sats settes til 4 prosent eller 5 prosent. Statene har ikke adgang til selv å bestemme satsene for de øvrige deler av salgsprisen, men er bundet av satsene i direktivet.

Kultur- og kirkedepartementet har i foran nevnte odelstingsproposisjon foreslått at det ikke skal svares følgerettsvederlag når salgsprisen uten merverdiavgift ikke overstiger 3.000 euro. For salg mellom 3.000 og 50.000 euro er avgiftsnivået fore-

slått satt til 5 prosent. På denne bakgrunn foreslo departementet i høringsutkastet å heve kunstavgiften til 5 prosent, slik at vederlagssatsen og avgiftssatsen så langt som hensiktsmessig mulig ville bli harmonisert. Dette vil medføre at det blir svært enkelt for brukerne å fastslå hvilket beløp som må innbetales, uavhengig av om beløpet skal anses som følgerettsvederlag eller avgift, noe som åpenbart vil lette overgangen til et system med to ordninger. I tillegg vil forslaget lette administrasjonen av de to ordningene, ettersom det legges et grunnlag for tett samarbeid mellom de institusjonene som skal forvalte dem. En økning av avgiften med 2 prosentpoeng vil også kompensere Hjelpemiddelet for en del av det inntektsbortfallet innføringen av følgerettsvederlaget medfører.

Forslaget ble jevnt over svært godt mottatt av høringsinstansene, og opprettholdes derfor av departementet.

3.3 Avgiftsgrunnlaget

3.3.1 Generelt

Avgiftsgrunnlaget bestemmes av hvilke verkstyper og hvilke eksemplar av disse det skal svares avgift for. Avgrensningen her ble ansett som svært problematisk i den utredningen som ble lagt frem i 1982.

3.3.2 Omfattede verkstyper

Kunstavgiftsloven har i dag en uttømmende oppregning i lovens § 1 fjerde ledd av hva som omfattes av begrepet billedkunst. Dette er:

1. Malerier (herunder kunstverk utført i oljefarger, tempera, akryl, akvarell, gouache, pastell eller liknende materiale), tekstilbilledkunst (herunder billedvev, stofftrykk og applikasjon), glassmaleri, emaljearbeid og mosaikk, samt materialbilledkunst som collage, assemblage eller annen kombinasjon av materialer i en tilnærmet plan flate.
2. Skulpturer og relieffer, direkte bearbeidet i eller sammenføydd av stein, marmor, tre, stål, gips, leire eller ethvert annet materiale, samt avstøpninger eller gjentakelser i bronse, gips, terrakotta, betong, plast eller ethvert annet materiale.
3. Tegnekunst (herunder håndtegninger i blyant, blekk, tusj, kritt, kull og enhver annen teknikk).
4. Grafikk (herunder trykk framstilt som litografi, radering, metalltrykk, tresnitt, linosnitt, silke-trykk, offset og i enhver annen teknikk).

Departementet ba i høringsutkastet om høringsinstansenes syn på å endre reglene i kunstavgiftsloven slik at kunstavgiftsordningen også skulle omfatte glasskunst, keramiske verker og fotografiske verker. Dette på bakgrunn av hvilke verkstyper som er eksplisitt nevnt i direktivets definisjon av hva som skal omfattes av følgeretten. Det er likevel slik at direktivet ikke angir uttømmende hva som skal omfattes av følgeretten. Dets definisjon av billedkunst følger dessuten ikke det tradisjonelle norske skillet mellom billedkunst og kunsthåndverk. Følgeretten skal ikke bare omfatte det som i norsk rett har blitt klassifisert som billedkunst, men også kunsthåndverk som er utført i for eksempel keramikk eller glass samt fotografiske verker.

Hva gjaldt verkstypene som skal omfattes av følgeretten, foreslo departementet i høringsutkastet å innta direktivets eksemplifisering i lovteksten, men likevel slik at kunstverk utført i glass ble betegnet «glasskunst», og slik at opphavsrettslig vernede fotografier i tråd med åndsverkloven § 1 ble betegnet «fotografiske verker».

Flere høringsinstanser har uttalt seg om avgrensningen av verkstyper under kunstavgiftsordningen. De fleste stiller seg positive til den foreslåtte utvidelsen av avgiftgrunnlaget.

Bildende Kunstneres Hjelpesfond støtter forslaget om å innlemme fotografiske verker i avgiftsgrunnlaget. Hva gjelder kunsthåndverk, uttaler de følgende: «Det tradisjonelle skille mellom billedkunst og kunsthåndverk er i dagens virkelighet vanskelig å opprettholde. Allikevel finner Hjelpesfondet at utviklingen ikke er kommet så langt at det er naturlig å la kunsthåndverkere omfattes av ordningen. Hjelpesfondet bemerker også at selv om det kunstteoretisk ikke er lett å opprettholde et skille mellom billedkunst og verk i keramikk og glass, er det i praksis meget komplisert å trekke en grense mellom de arbeider i keramikk og glass som er åndsverk i lovgivningens forstand, og dermed i tilfelle skulle omfattes av kunstavgiftsordningen, og de som ikke har tilstrekkelig verkshøyde. Hjelpesfondet finner at en utvidelse av avgiftsgrunnlaget til å omfatte verk i keramikk og glass – som ikke er skulptur – i praksis vil skape store avgrensingsproblemer, i hvert fall hvis det ikke samtidig fastsettes en relativt høy nedre prisgrense, og har samlet sett intet ønske om at kunstavgiften skal omfatte denne type verker.»

Norske Kunsthåndverkere uttaler at forslaget om å utvide avgiftsgrunnlaget til å omfatte kunsthåndverk er svært gledelig, men sier videre: «...en avgrensning av kunsthåndverk, slik som det

er formulert (keramikk og glasskunst), vil være helt urimelig. Kunsthåndverk er en svært omfattende kunstart. Det vil nærmest være umulig på forhånd å tenke seg hvilke former eller med hvilke materialer det vil kunne fremstå i. Det ligger da også i kunstens oppgave å utforske det ukjente og sette sammen nye og overraskende kombinasjoner. En inndeling av kunsthåndverk som ofte brukes er keramikk, glass, tekstil, metall, tre og lær. Men dette er ikke fullt ut beskrivende. Metall vil for eksempel kunne omfatte skulpturer, smykker, bruksgjenstander med mer. Men en tekstilkunstner kan benytte metall i tekstile teknikker. Og en smykkekunstner, som vi kanskje forbinder med metall, like gjerne kan benytte plast eller tre. Dette som eksempler på det problematiske med å angi underkategorier av kunsthåndverk. Avgiftsgrunnlaget må omfatte alle former for kunsthåndverk, ikke bare keramikk og glasskunst.»

Organisasjonen får støtte av *BONO*: «I utgangspunktet mener vi at en harmonisering av de to regelsettene best gjøres ved at systematikken i avgiftsloven endres slik at denne sammenfaller med følgeretten. Dette innebærer at avgiftsloven går bort fra en uttømmende definisjon av verkstyper omfattet av ordningen. Dersom avgiftslovens systematikk ønskes opprettholdt ved en utvidelse av avgiftsgrunnlaget mener *BONO* at også verk av kunsthåndverk må inntas med samme frihet m.h.t. materialvalg.»

Departementet har etter en nærmere vurdering av saken og på bakgrunn av de ovenfor nevnte høringsuttalelsene kommet til at den beste løsningen vil være å foreta en så fullstendig harmonisering med den nye følgerettsordningen som mulig. Høringsinstansene har generelt sett positivt på en slik harmonisering. Dette innebærer at man går bort fra den uttømmende oppregningen som loven har i dag. I stedet foreslås en definisjon av hvilke kunstverk loven skal omfatte som er lik den definisjonen som er foreslått i åndsverkloven ved gjennomføringen av følgerettsdirektivet, jf. tidligere nevnte odelstingsproposisjon. På denne måten vil kunstavgiftsordningen i tillegg til den billedkunst som tidligere var omfattet av loven, nå også omfatte kunsthåndverk, som for eksempel glasskunst og keramiske verker, og fotografiske verker. I tillegg foreslår departementet å sette en nedre beløpsgrense for hvilke salg som skal omfattes av kunstavgiftsordningen, se punkt 3.4. På denne måten tas det hensyn til uttalelsene både fra *Norske Kunsthåndverkere* og *Bildende Kunstneres Hjelpesfond*.

3.3.3 Omfattede eksemplar

Kunstavgiftsloven inneholder i § 1, femte ledd, en del unntak fra avgiftsplikten for verk som i utgangspunktet anses som «billedkunst» etter loven. Dette gjelder visse typer verker (skulpturer, relieffer, avstøpninger, gjentakelser, tegnekunst og grafikk) som ikke oppfyller visse konkrete kriterier, som at det må være framstilt i et visst antall, eventuelt nummerert eller signert som tegn på kunstnerens godkjennelse. Kunstavgiftsloven har for øvrig ingen «originalitetskrav».

Følgeretten omfatter etter direktivet kun «originalkunstverk». I følge direktivets artikkel 2 nr. 2 er dette eksemplar av kunstverk «som er utført i begrenset antall av kunstneren selv eller under vedkommendes ansvar». Samme bestemmelse konstaterer at slike eksemplar normalt vil være nummerert, signert eller på annen måte behørig autorisert av kunstneren.

I det forslaget som ble sendt på høring, ble det ikke foreslått endringer i de kravene til eksemplarene som kunstavgiftsloven stiller. Nå som man på bakgrunn av høringen likevel foreslår en tilnærmet total harmonisering med følgeretten, der de verkstyper følgeretten omfatter også gjøres gjeldende for kunstavgiften, synes det hensiktsmessig også å harmonisere originalitetskravet. En annen løsning vil også svekke effekten av den harmonisering som forsøkes gjennomført.

For følgerettsordningens del foreslo departementet i høringsutkastet å begrense følgeretten til å gjelde «originaleksemplar». Uttrykket er nærmere definert i forslaget til ny § 1 fjerde ledd i kunstavgiftsloven, og er sammenfallende med det som i tidligere nevnte odelstingsproposisjon er foreslått tatt inn i åndsverkloven når det gjelder følgerettsordningen.

Klart innenfor faller de eksemplar kunstneren selv har fremstilt og signert, f.eks. malerier eller tegninger. Når det gjelder åndsverk fremstilt i flere eksemplar, kreves det ikke at kunstneren selv har utført hvert enkelt eksemplar, men at de er fremstilt i et såpass begrenset antall at den aktuelle verkstypen da normalt nummereres, signeres eller autoriseres av kunstneren på annen måte. Det forutsettes at kravet til kunstnerens autorisering tilpasses gjeldende praksis for den enkelte verkstype.

3.4 Nedre prisgrense

Det opereres i dag ikke med noen nedre prisgrense for hvilke verk det skal svares avgift for ved offentlig omsetning etter kunstavgiftsloven.

Ot.prp. nr. 88 (2005-2006) som omhandler endringene som følge av innføringen av følgerettsordningen i norsk rett, foreslår en beløpsmessig nedre grense på 3.000 euro for de salg som omfattes av

følgeretten. Det ble i høringsutkastet pekt på at det for kunstverk som selges for pålydende lavere enn dette, i stedet vil måtte betales avgift til Bildende Kunstneres Hjelpesfond, og at dette medfører at en større andel av de midler som blir innkrevd vil gå til kunstnere.

De øvrige nordiske land har en lavere beløpsmessig nedre grense for sin følgerettsordning. I Danmark er grensen på 300 euro, i Finland på 255 euro og i Sverige på 1.985 SEK. Forholdene i Norge skiller seg imidlertid fra andre ellers sammenlignbare land, fordi ingen av dem har en slik kollektiv ordning som vi har. Siden det uansett vil måtte betales kunstavgift ved offentlig omsetning av kunstverk som omfattes av ordningene, selv om beløpet er under den nedre grensen som settes for følgeretten i Norge, vil forholdene for kjøperne i de nordiske landene i realiteten bli svært like. Gjennom å sette den nedre grensen for følgeretten i Norge på høyest mulig nivå ut fra hva følgerettsdirektivet åpner for, og på denne måten la flere salg omfattes av kunstavgiftsordningen, mener man å skape en løsning som gir mest mulig støtte til nålevende kunstnere.

De nedre grenser som er satt i de øvrige nordiske land, er likevel av interesse hva gjelder kunstavgiften. Blant annet fremmet *Bildende Kunstneres Hjelpesfond* i sin høringsuttalelse tanken om en nedre prisgrense også for kunstavgiften. Det er ingen tvil om at dette vil avhjelpe de avgrensingsproblemer som man må forvente vil komme, særlig på området for kunsthåndverk. Innføringen av en nedre prisgrense også for kunstavgiften vil medføre en klar begrensning av hvilke verker det skal svares avgift for ved offentlig omsetning.

Kultur- og kirke departementet foreslår derfor at det settes en generell nedre prisgrense for hvilke salg som skal omfattes av kunstavgiftsloven. Grensen foreslås satt til 2.000 kroner, slik at det ikke skal påløpe kunstavgift på omsetning av kunstverk hvor salgsprisen uten merverdiavgift ikke overstiger 2.000 kroner.

Den beløpsmessige grensen på 2.000 kroner avspeiler de grenser som er satt for følgeretten i våre nærmeste naboland. For den enkelte kjøper vil derfor systemene i de ulike landene fremstå som svært like. I tillegg antas en slik grense å avhjelpe de mest problematiske avgrensings spørsmålene, samtidig som forslaget i liten grad vil ha økonomiske konsekvenser for inntektene til Hjelpesfondet.

3.5 Unntak for museer

Kunstavgiftsloven har i dag en bestemmelse som eksplisitt sier at ethvert erverv som skjer med

sikte på offentlig visning i museer eller tilsvarende, skal regnes som offentlig omsetning, og vil dermed falle inn under lovens ordning.

I fortalen til følgerettsdirektivet presiseres det at følgeretten ikke bør omfatte videresalg fra privatpersoner til ideelle museer som er åpne for publikum. I den foreslåtte følgerettsordningen er dette unntaket fulgt opp. Unntaket antas å ville bli gjennomført i de fleste europeiske land. Dersom et slikt unntak gjennomføres for følgeretten i Norge uten også å gjøres gjeldende for kunstavgiftsordningen, vil det praktiske resultatet bare være at en for de videresalg det gjelder normalt sett bare vil måtte betale kunstavgift i stedet for følgerettsvederlag.

Departementet foreslår derfor et tilsvarende unntak for kunstavgiftsordningen som det som er foreslått for følgerettsvederlaget. Dette slik at omsetning fra privatpersoner til ideelle museer som er åpne for publikum, heller ikke skal svare avgift etter kunstavgiftsloven.

3.6 Forholdet til følgerettsvederlaget

Det skal ikke betales både avgift og følgerettsvederlag for samme videresalg. I den tidligere omtalte odelstingsproposisjonen om endringer i åndsverkloven og kunstavgiftsloven som følge av gjennomføringen av følgerettsdirektivet, er det derfor tatt inn et forslag om ny § 1 sjettede ledd i kunstavgiftsloven. Denne unntar følgerettspliktige videresalg fra avgiftsplikten etter kunstavgiftsloven.

4 Andre endringsforslag

Kunstavgiftsloven § 4 har regler om innbetalingsterminer for avgiften. Den skal innbetales ved første, tredje og femte termin. Departementet er også gitt hjemmel for å gi regler om avvikende innbetalingsterminer. Den første gjeldende innbetalingstermin berører månedene november til februar, altså to regnskapsår. Det har derfor blitt påpekt at det vil være hensiktsmessig å endre terminene til andre, fjerde og sjettede momstermin. Det foreslås på denne bakgrunn å endre loven, slik at departementet kan fastsette innbetalingsterminene slik det til enhver tid passer.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Bildende Kunstneres Hjelpfonds inntekter var i 2005 på ca. 16 mill. kroner, kun 9 prosent av dette

brukes til administrasjon av ordningen. Beregninger viser at Bildende Kunstneres Hjelpfond, uten endringer i kunstavgiftsordningen, vil få et inntektstap på ca. 15 prosent ved innføringen av følgerettsordningen i norsk rett. Dette forutsetter at følgerettsvederlaget kun innføres på videresalg av verk med en salgpris over 3.000 euro. En utvidelse av avgiftsgrunnlaget og avgiftens størrelse vil kompensere for det inntektsbortfallet innføringen av følgerettsvederlaget medfører, og bidra til en økning i fondets inntekter.

Introduksjonen av en kunstavgift på flere typer kunstverk vil selvfølgelig også medføre at verkene blir noe dyrere, og det vil i hovedsak være kjøperen som blir belastet. Hva slags effekt dette vil ha på markedet, anses som usikkert, men det er i realiteten snakk om en svært liten økning for den enkelte kunstkjøper. En eventuell reaksjon på den økte avgiften antas derfor å ville bli svært midlertidig.

En økning av avgiften med 2 prosentpoeng vil også kunne ha betydning for store innkjøpere av kunst. Dette gjelder blant annet Utsmykkingsfondet for offentlige bygg, statens fagorgan for kunst i offentlige rom. For Utsmykkingsfondet vil den foreslåtte avgiftsøkningen innebære økte utgifter på ca. kr. 200.000,-. Hvis deres kjøpekraft hva gjelder innkjøp av kunst skal opprettholdes på dagens nivå, vil det derfor være nødvendig med en økning i rammen for fondet. Dette er likevel økonomiske konsekvenser av en så vidt liten størrelsesorden at de vil kunne håndteres på en forsvarlig måte innenfor Kultur- og kirke departementets ordinære budsjettammer.

Innlemmingen av nye verkstyper i avgiftsgrunnlaget til kunstavgiften vil også medføre noe mer administrasjon for brukerne og for de som forvalter ordningen. De økte administrative kostnadene vil likevel være begrensede hva gjelder forvaltningen av ordningen, ettersom avgiften på de «nye» verkene også foreslås administrert av Bildende Kunstneres Hjelpfond. Harmoniseringen av kunstavgiftsordningen og følgerettsordningen vil likevel totalt sett medføre lavere administrative kostnader i forhold til det som ellers ville vært tilfelle.

6 Merknader til de enkelte bestemmelsene

6.1 Merknader til endringene i kunstavgiftsloven

Til § 1

Første ledd første punktum

Uttrykket «billedkunst» er erstattet med kunstverk for å gi rom for det bredere avgiftsgrunnlaget

hva gjelder verkstyper tilsvarende det man finner i følgeretten. I tillegg er avgiftsgrensen øket med 2 prosentpoeng til 5 prosent.

Tredje ledd

Unntaket i *tredje ledd nummer 1 andre punktum* innebærer at salg direkte fra kunstner eller fra privatpersoner til museer som er åpne for publikum og ikke driver ervervsmessig, ikke er vederlagspliktige. Bestemmelsen samsvarer med følgerettsdirektivet, fortalen 18, og er foreslått i åndsverkloven ny § 38 c andre ledd for følgeretten. I vurderingen av hvem som skal anses som formidler skal det ses hen til åndsverkloven § 38 c og praksis i relasjon til denne.

Fjerde ledd

Listen med eksempler på verkstyper som skal omfattes av kunstavgiften, er ikke uttømmende, og også offentlig omsetning av kunstverk utført i andre materialer og med andre teknikker kan omfattes av avgiftsordningen. Bestemmelsen skiller ikke mellom det som tradisjonelt har vært ansett som henholdsvis billedkunst og kunsthåndverk, men omfatter også kunsthåndverk som er utført i f.eks. keramikk eller glass samt fotografiske verk. Angivelsen av eksempler innebærer likevel at enkelte verkstyper, som forfatteres og komponisters originalmanuskripter, vil falle utenfor, ettersom de typisk skiller seg fra verkstypene brukt som eksempler i bestemmelsen. Andre typer visuelle kunstverk, som f.eks. ulike typer installasjoner, vil klart kunne omfattes, men hvert eksemplar må vurderes konkret, og grensen trekkes opp gjennom praksis. Dermed kan også nye uttrykksformer fanges opp av bestemmelsen.

Kunstavgiftsordningen omfatter offentlig omsetning av originaleksemplar, som ifølge *fjerde ledd tredje punktum* er eksemplar av kunstverk utført i et begrenset antall av kunstneren selv eller med hans samtykke. Dette omfatter eksemplar utført og autorisert av kunstneren selv, som malerier. Når det gjelder åndsverk utført i flere eksemplar, kreves det ikke at kunstneren selv har fremstilt hvert enkelt eksemplar, men at de er utført i et

såpass begrenset antall at den aktuelle verkstypen da normalt nummereres, signeres eller autoriseres av kunstneren på annen måte. Det forutsettes at kravet til kunstnerens autorisering tilpasses gjeldende praksis for den enkelte verkstype.

Av *fjerde ledd siste punktum* fremgår at byggverk ikke omfattes av reglene om kunstavgift.

Femte ledd

Leddet er nytt og begrenser kunstavgiftsordningen til å gjelde offentlig omsetning der salgspriisen uten merverdiavgift overstiger 2.000 kroner.

Til § 2 andre ledd

Betegnelsene «billedkunstnere» og «billedkunst» er endret til henholdsvis «kunstnere» og «kunst» for bedre å gjenspeile det endrede avgiftsgrunnlaget, jf. merknaden til § 1 første ledd første punktum.

Til § 3 første ledd

«Billedkunst» er endret til «avgiftsbelagt kunst», jf. merknaden til § 1 første ledd første punktum og § 2 andre ledd.

Til § 4

Endringen legger til rette for at departementet kan fastsette hensiktsmessige innbetalingsterminer.

6.2 Merknader til endringene i åndsverkloven

Til §§ 43 femte ledd og 43a tredje ledd

Ved lov 17. juni 2005 nr. 97 om endringer i åndsverkloven m.m. ble det foretatt endringer i åndsverkloven § 2. Ved en inkurie ble ikke henvisningene i §§ 43 og 43a endret tilsvarende. Dette forslås nå rettet opp.

Til § 45c

Endringen her er også en henvisningsendring som ved en inkurie ble utelatt i lov 17. juni 2005 nr. 97.

Kultur- og kirke departementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endringer i lov om avgift på omsetning av billedkunst m.m.

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i lov om avgift på omsetning av billedkunst m.m. i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i lov om avgift på omsetning av billedkunst m.m.

I

I lov 4. november 1948 nr. 1 om avgift på omsetning av billedkunst gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov 4. november 1948 nr. 1 om avgift på omsetning av billedkunst m.m. (*kunstavgiftsloven*).

§ 1 skal lyde:

Ved all offentlig omsetning, og ved slike erverv som etter denne lov er likestilt med offentlig omsetning, av *kunstverk* av norsk eller fremmed opphav, skal kjøperen i tillegg til kjøpesummen betale en avgift på inntil 5 prosent av denne. Departementet fastsetter prosentsatsens størrelse.

I de tilfeller der betaling skjer helt eller delvis i form av et annet kunstverk, skal avgift belastes begge kunstverkene, dersom tilsvarende salg mot kontanter hadde vært avgiftspliktig. Avgiftsbelastningen skal imidlertid ikke gjelde gaver. Departementet kan fastsette nærmere regler om hvilke kunstverk som går inn under avgiftsplikten og i hvilken utstrekning avgiftsplikten skal gjelde for omsetning med tilknytning til utlandet eller Svalbard.

Likestilt med offentlig omsetning er etter denne lov:

1. Ethvert erverv som skjer med sikte på offentlig visning i gallerier, museer eller tilsvarende. *Salg direkte fra kunstner eller privatpersoner til museer som er åpne for publikum og ikke driver ervervsmessig, skal likevel ikke anses som offentlig omsetning, med mindre det i handelen deltar en formidler.*
2. Ethvert erverv direkte fra den kunstner som har skapt verket, når arbeidet er et utsmykkingsoppdrag, et bestillingsverk eller et konkurranseutkast, samt erverv ellers som sidestilles med offentlig omsetning.

Avgiftspliktig etter denne lov er:

Originaleksemplar av opphavsrettslig vernede kunstverk som malerier, kollasjer, tegninger, stikk, trykk, litografier, skulpturer, billedtepper, keramikk, glasskunst og fotografiske verk. Som originaleksemplar regnes eksemplar av kunstverk som er utført i et begrenset antall av kunstneren selv eller med hans samtykke. Bestemmelsen gjelder ikke byggverk.

Unntatt fra avgiften er omsetning av kunstverk hvor salgsprisen uten merverdiavgift ikke overstiger 2.000 kroner.

§ 2 andre ledd skal lyde:

Fondet skal brukes til støtte for *kunstnere* som hovedsakelig har eller har hatt sitt virke i Norge, deres etterlatte og andre formål til fremme av norsk *kunst*.

§ 3 første ledd skal lyde:

Avgiften innkreves av selgeren ved all omsetning av *avgiftsbelagt kunst* i forretninger, på separat eller kollektive utstillinger og ved alle former for auksjon. Alle som offentlig omsetter *avgiftsbelagt kunst* er ansvarlig for rett innbetaling av avgiften. Det samme gjelder den som er personlig ansvarlig for omsetning av *avgiftsbelagt kunst* på utstillinger. De nevnte personer er også ansvarlig for rett innbetaling av avgift for offentlig omsetning som måtte finne sted ved konsulenter eller mellommenn.

§ 4 skal lyde:

Departementet fastsetter i forskrift terminene for innbetaling av avgiften.

II

I lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk m.v. (åndsverkloven) gjøres følgende endringer:

§ 43 femte ledd skal lyde:

Bestemmelsene i §§ 2 andre til fjerde ledd, 6 til 8, 11a til 22, 25, 27, 28, 30 til 38b og 39h fjerde og femte ledd gjelder tilsvarende.

§ 43a tredje ledd skal lyde:

Bestemmelsene i §§ 2 andre *til fjerde ledd*, 3, 6 til 9, 11 til 21, 23 til 28, 30 til 39f og 39j til 39l, gjelder tilsvarende for fotografiske bilder i samme utstrekning som de gjelder for fotografiske verk.

§ 45c bokstav e skal lyde:

Bildet brukes som omhandlet i § 23 *tredje ledd* eller § 27 andre ledd.

III

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. De enkelte bestemmelser i loven kan settes i kraft til ulik tid.
2. For endringene gjelder følgende overgangsregler:
  - a) Endringene gjelder ikke avtaler om salg som er inngått før loven her trer i kraft.
  - b) Kongen kan fastsette nærmere overgangsregler.

